HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

26 septembrie 2024*

„Trimitere preliminară – Articolul 267 TFUE – Noțiunea de «instanță» – Criterii structurale și funcționale – Exercitarea de funcții jurisdicționale sau administrative – Autoritate publică independentă de reglementare și/sau de supraveghere a auditorilor statutari – Modalități de organizare internă – Competența de a iniția proceduri din oficiu – Competența de a sancționa – Decizii care pot face obiectul unei căi de atac jurisdicționale – Lipsa calității de «terț» în raport cu autoritatea care a adoptat decizia ce face obiectul unei căi de atac jurisdicționale – Inadmisibilitate”

În cauza C-368/23 [Fautromb] [i],

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de formation restreinte du Haut Conseil du commissariat aux comptes (completul restrâns al Înaltului Consiliu pentru Audit Statutar, Franța), prin decizia din 25 mai 2023, primită de Curte la 12 iunie 2023, în procedura

Haut Conseil du commissariat aux comptes

împotriva

MO,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președinte de cameră, domnul L. Bay Larsen (raportor), vicepreședintele Curții, domnii T. von Danwitz și A. Kumin și doamna I. Ziemele, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: doamna S. Spyropoulos, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 aprilie 2024,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru MO, de H. Carrasco, F. Molinié și M. Nguyen Chanh, avocați;

– pentru guvernul francez, de R. Bénard și M. Guiresse, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: franceza.

[i] Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

– pentru guvernul belgian, de A. De Brouwer și L. Van den Broeck, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de O. Gariazzo, G. Goddin, M. Mataija și G. von Rintelen, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 13 iunie 2024,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 25 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (JO 2006, L 376, p. 36, Ediție specială 13/vol. 58, p. 50), coroborat cu Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului (JO 2006, L 157, p. 87, Ediție specială 17/vol. 2, p. 122), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/56/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 (JO 2014, L 158, p. 196) (denumită în continuare „Directiva 2006/43”), precum și cu Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei (JO 2014, L 158, p. 77).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Haut Conseil du commissariat aux comptes (Înaltul Consiliu pentru Audit Statutar, Franța, denumit în continuare „H3C”), pe de o parte, și MO, un auditor statutar, în legătură cu exercitarea de către acesta a activității de audit statutar în comun cu anumite activități comerciale.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2006/43

3 Articolul 2 punctul 10 din Directiva 2006/43 prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

10. «autorități competente» înseamnă autoritățile desemnate prin lege, responsabile de reglementarea și/sau supravegherea auditorilor statutari și a firmelor de audit sau de aspecte specifice legate de acestea; […]”

4 Articolul 30 din această directivă, intitulat „Sistemele de investigații și sancțiuni”, prevedea la alineatul (1):

„Statele membre se asigură că există sisteme eficiente de investigații și sancțiuni pentru a detecta, corecta și preveni efectuarea necorespunzătoare a auditului statutar.”

5 Potrivit articolului 30a alineatul (1) din directiva menționată, intitulat „Competențe de a sancționa”:

„Statele membre asigură autorităților competente capacitatea de a adopta și/sau de a impune cel puțin următoarele măsuri și sancțiuni administrative […]:

[…]”

6 Articolul 32 alineatele (1) și (4) din aceeași directivă prevedea:

„(1) Statele membre organizează un sistem eficace de supraveghere publică a auditorilor statutari și a firmelor de audit pe baza principiilor prevăzute la alineatele (2)-(7) și desemnează o autoritate competentă responsabilă cu această supraveghere.

[…]

(4) Autoritatea competentă deține responsabilitatea finală pentru supravegherea:

(a) autorizării și înregistrării auditorilor statutari și a firmelor de audit;

(b) adoptării de standarde privind etica profesională, controlul intern de calitate în cazul firmelor de audit și al activității de audit, cu excepția cazului în care aceste standarde sunt adoptate sau aprobate de către alte autorități din statul membru;

(c) formării continue;

(d) sistemelor de asigurare a calității;

(e) sistemelor de investigație și disciplinare administrative.”

Directiva 2006/123

7 Articolul 25 alineatul (1) din Directiva 2006/123 are următorul cuprins:

„(1) Statele membre asigură că prestatorii nu sunt supuși unor cerințe care îi obligă să exercite o anumită activitate specifică în mod exclusiv sau care limitează exercitarea în comun sau în parteneriate de activități diferite.

Cu toate acestea, următorii prestatori pot fi supuși unor astfel de cerințe:

(a) profesiile reglementate, în măsura în care este justificat pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională, care variază în funcție de specificul fiecărei profesii, și în măsura în care este necesar pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora;

(b) prestatorii de servicii de certificare, acreditare, monitorizare tehnică, servicii de testare sau încercare, în măsura în care este justificat pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora.”

Dreptul francez

Codul comercial

8 Articolul L. 822-10 din code de commerce (Codul comercial), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „Codul comercial”), prevedea:

„Funcția de auditor statutar este incompatibilă:

[…]

3° Cu orice activitate comercială, indiferent dacă este exercitată direct sau prin persoană interpusă […]”

9 Articolul L. 824-1 din acest cod prevedea printre altele că orice încălcare a condițiilor legale de exercitare a profesiei de auditor statutar constituia o abatere disciplinară.

10 Formation restreinte du H3C (completul restrâns al H3C, Franța) a fost înființat prin articolul L. 821-2 II din codul menționat, în temeiul căruia acesta avea competența de a aplica sancțiunile de care erau pasibili auditorii statutari ca urmare a abaterilor disciplinare pe care le săvârșeau.

11 În calitatea lor de membri ai colegiului H3C, membrii completului restrâns al H3C intrau sub incidența dispozițiilor loi n° 2017-55, du 20 janvier 2017, portant statut général des autorités administratives indépendantes et des autorités publiques indépendantes (Legea nr. 2017-55 din 20 ianuarie 2017 privind statutul general al autorităților administrative independente și al autorităților publice independente, JORF din 21 ianuarie 2017, textul nr. 2). Rezulta de aici în special că mandatul lor era irevocabil și că erau supuși unor norme de etică și conduită profesională care prevăd diverse incompatibilități și care le impun să își exercite funcțiile cu demnitate, probitate și integritate, să pună capăt imediat oricărui conflict de interese, precum și să nu primească și să nu solicite instrucțiuni de la nicio autoritate în exercitarea atribuțiilor lor.

12 Articolul L. 824-13 din Codul comercial prevedea:

„Decizia [H3C] se publică pe site-ul său internet. Dacă este cazul, ea se publică, de asemenea, în publicațiile, ziarele sau suporturile pe care [H3C] le desemnează, într-un format de publicare proporțional cu fapta ilicită sau cu încălcarea săvârșită și cu sancțiunea aplicată. Cheltuielile sunt suportate de persoanele sancționate.

[…]”

13 Articolul L. 824-14 din acest cod prevedea:

„Persoana sancționată sau președintele [H3C], cu acordul prealabil al colegiului [H3C], poate formula o acțiune pe fond în fața Conseil d’État [Consiliul de Stat, Franța].”

Codul de procedură administrativă

14 Articolul L. 311-4 din code de justice administrative [Codul de procedură administrativă], astfel cum a fost modificat prin articolul 33 din loi nº 2021-1382, du 25 octobre 2021 (Legea nr. 2021-1382 din 25 octombrie 2021, JORF din 26 octombrie 2021, textul nr. 2), prevedea:

„Conseil d'État [Consiliul de Stat] judecă, în primă și ultimă instanță, acțiunile pe fond care îi sunt atribuite în temeiul:

[…]

4° articolului L. 824-14 din Codul comercial;

[…]"

Ordonanța nr. 2023-1142

15 Ordonnance nº 2023-1142, du 6 décembre 2023, relative à la publication et à la certification d'informations en matière de durabilité et aux obligations environnementales, sociales et de gouvernement d'entreprise des sociétés commerciales (Ordonanța nr. 2023-1142 din 6 decembrie 2023 privind publicarea și certificarea unor informații în materie de durabilitate și obligațiile de mediu, sociale și de guvernanță corporativă ale societăților comerciale, JORF din 7 decembrie 2023, textul nr. 19) cuprinde dispozițiile referitoare la înlocuirea H3C cu Haute autorité de l'audit (Înalta Autoritate pentru Audit, Franța).

Litigiul principal și întrebările preliminare

16 MO este înscris din anul 1967 în tabelul Ordinului experților contabili și în lista auditorilor statutari.

17 MO deține, direct sau indirect, prin intermediul Fiducial International SA, 99,9 % din capitalul Fiducial SC, al cărei administrator este. Această din urmă societate este societatea-mamă a grupului multidisciplinar Fiducial, înființat de MO în anul 1970, care propune întreprinderilor o ofertă cuprinzătoare de servicii.

18 În cadrul acestui grup, Fidexpertise SA, societate fiduciară națională de expertiză contabilă – în care MO deține, direct sau indirect, 98,69 % din capital și al cărei președinte al consiliului de administrație, precum și director general este – exercită împreună cu filialele sale activitatea de expertiză contabilă. Fidaudit SA – societate fiduciară națională de audit în care MO deține, direct sau indirect, 98 % din capital și al cărei președinte al consiliului de administrație, precum și director general este – exercită împreună cu filialele sale activitatea de audit statutar.

19 În plus, grupul menționat oferă, în domenii precum cele ale securității, vânzării de materiale și de mobilier de birou, furnizării de servicii informatice, serviciilor de agenție imobiliară, administrării societăților civile de investiții imobiliare sau serviciilor bancare, diverse alte servicii pentru întreprinderi prin intermediul filialelor societății Fiducial SC. Același grup exploatează, pe de altă parte, o stație de radio cu difuzare națională și mass-media regionale.

20 La 3 ianuarie 2022, președinta H3C l-a sesizat pe raportorul general al H3C cu privire la fapte reproșate lui MO susceptibile să caracterizeze exercitarea unor activități comerciale incompatibile cu funcția de auditor statutar.

21 În urma unei investigații efectuate de raportorul general al H3C cu privire la respectarea de către MO a obligațiilor referitoare la exercitarea funcției de auditor statutar, completul H3C care se pronunță asupra cazurilor individuale a decis, printr-o decizie din 13 octombrie 2022, să inițieze o procedură de sancționare față de MO.

22 Potrivit obiecției decise de acest complet, lui MO i se reproșa că, începând cu 3 ianuarie 2016, încălca articolul L. 822-10 din Codul comercial prin faptul că exercita, în mod direct sau indirect, prin intermediul Fiducial SC și al Fiducial International, activități comerciale care nu puteau fi calificate drept „accesorii profesiei de expert contabil” și, prin urmare, erau incompatibile cu funcția de auditor statutar.

23 La 3 ianuarie 2023, raportorul general al H3C i-a transmis președintelui completului restrâns al H3C o copie a notificării acestor obiecții, însoțită de o copie a raportului de investigație și a dosarului investigației, iar ulterior, la 19 ianuarie 2023, i-a transmis raportul final.

24 În ședința din 13 aprilie 2023, la care a fost convocat MO, raportorul general al H3C a solicitat să se dispună radierea lui MO de pe lista auditorilor statutari, aplicarea unei sancțiuni pecuniare și publicarea deciziei într-un ziar economic sau financiar pe cheltuiala persoanei interesate.

25 În contextul acestor proceduri disciplinare, completul restrâns al H3C consideră necesar să solicite Curții să se pronunțe cu privire la interpretarea articolului 25 din Directiva 2006/123 coroborat cu dispozițiile Directivei 2006/43 și ale Regulamentului nr. 537/2014.

26 În cererea sa de decizie preliminară, completul restrâns al H3C subliniază că are caracterul unei „instanțe” în sensul articolului 267 TFUE.

27 În această privință, el arată că a fost înființat prin articolul L. 821-2 II din Codul comercial, în temeiul căruia avea competența de a aplica sancțiunile de care erau pasibili, printre alții, auditorii statutari pentru abaterile disciplinare și încălcările pe care le săvârșeau.

28 În calitatea lor de membri ai colegiului H3C, membrii care alcătuiesc completul restrâns al H3C au un mandat irevocabil. Pe de altă parte, ei sunt supuși unor norme de etică și conduită profesională care prevăd diverse incompatibilități și care le impun să își exercite funcțiile cu demnitate, probitate și integritate, să pună capăt imediat oricărui conflict de interese, precum și să nu primească și să nu solicite instrucțiuni de la nicio autoritate în exercitarea atribuțiilor lor.

29 În ceea ce privește procedura de sancționare desfășurată împotriva unui auditor statutar, organismul de trimitere precizează că el nu se poate sesiza din oficiu, procedura neputând fi inițiată decât după sesizarea lui de către raportorul general al H3C. Acesta din urmă este însărcinat să efectueze o investigație în urma căreia, după ascultarea persoanei interesate, adresează un raport H3C. Colegiul H3C deliberează în absența membrilor organismului de trimitere și adoptă, dacă este cazul, obiecțiile care sunt notificate de către raportorul general al H3C persoanei interesate și cu care completul restrâns al H3C este, prin urmare, sesizat.

30 După ascultarea în cadrul unei ședințe publice a persoanei interesate, care are posibilitatea, dacă este cazul, să solicite recuzarea unuia dintre membrii acestui complet restrâns astfel sesizat, acesta din urmă deliberează în absența acestei persoane și a raportorului general al H3C, după care pronunță o decizie motivată.

31 În acest context, completul restrâns al H3C poate printre altele să aplice sancțiuni.

32 Deciziile completului restrâns al H3C pot fi contestate de persoana sancționată sau de președintele H3C, cu acordul colegiului H3C, în cadrul unei acțiuni pe fond în fața Conseil d'État (Consiliul de Stat).

33 În aceste condiții, completul restrâns al H3C a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 25 din Directiva [2006/123] trebuie interpretat, luând în considerare, în special, dispozițiile Directivei [2006/43] și ale Regulamentului [nr. 537/2014], în sensul că se opune ca o legislație națională să interzică auditorilor statutari și firmelor de audit să desfășoare orice activitate comercială, indiferent dacă aceasta este exercitată în mod direct sau prin persoană interpusă?

2) În cazul unui răspuns afirmativ, același lucru este valabil și atunci când această legislație exclude din domeniul de aplicare al interdicției respective, cu titlu de excepție, pe de o parte, activitățile comerciale accesorii profesiei de expert contabil, desfășurate cu respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională și de independență a auditorilor statutari și în condițiile prevăzute la al treilea paragraf al articolului 22 din ordonnance n° 45-2138[,] du 19 septembre 1945[, portant institution de l'ordre des experts comptables et réglementant le titre et la profession d'expert comptable (Ordonanța nr. 45-2138 din 19 septembrie 1945 privind instituirea Ordinului experților contabili și de reglementare a calității și profesiei de expert contabil) (JORF din 21 septembrie 1945, p. 5938)] și, pe de altă parte, activitățile comerciale accesorii desfășurate de o societate multidisciplinară în condițiile prevăzute la articolul 31-5 din loi n° 90-1258[,] du 31 décembre 1990[, relative à l'exercice sous forme de sociétés des professions libérales soumises à un statut législatif ou réglementaire ou dont le titre est protégé et aux sociétés de participations financières de professions libérales [Legea nr. 90-1258 din 31 decembrie 1990 privind exercitarea sub forma societăților a profesiilor liberale supuse unui statut legislativ sau normativ ori a căror calitate este protejată și societățile holding de profesii liberale) (JORF din 5 ianuarie 1991, p. 216)]?"

Cu privire la admisibilitatea cererii de decizie preliminară

34 În observațiile sale scrise, guvernul francez susține că completul restrâns al H3C nu este o „instanță" în sensul articolului 267 TFUE. Mai precis, acest guvern arată că decizia pe care completul restrâns al H3C este chemat să o pronunțe nu va fi o decizie cu caracter jurisdicțional. În plus, potrivit acestui guvern, H3C cumulează funcții de reglementare, de supraveghere sectorială și de sancționare, pe care le poate exercita din oficiu, ceea ce confirmă caracterul administrativ al funcțiilor sale. O astfel de concluzie nu ar fi repusă în discuție de modalitățile de organizare internă a H3C, dictate în special de cerințele constituționale franceze.

35 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, pentru a aprecia dacă organismul de trimitere în cauză are caracterul unei „instanțe” în sensul articolului 267 TFUE, aspect care ține exclusiv de dreptul Uniunii, Curtea ia în considerare un ansamblu de elemente, precum originea legală a acestui organism, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, natura contradictorie a procedurii sale, aplicarea de către organismul menționat a normelor de drept, precum și independența acestuia (Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 41 și jurisprudența citată).

36 Reiese de asemenea din jurisprudența constantă a Curții că instanțele naționale au competența să sesizeze Curtea numai dacă există un litigiu pendinte pe rolul lor și dacă sunt chemate să se pronunțe în cadrul unei proceduri destinate să se finalizeze printr-o decizie cu caracter jurisdicțional (Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 42 și jurisprudența citată).

37 Prin urmare, competența unui organism de a sesiza Curtea trebuie să se stabilească în funcție de criterii atât structurale, cât și funcționale. În această privință, un organism național poate fi calificat drept „instanță” în sensul articolului 267 TFUE atunci când exercită funcții jurisdicționale, în timp ce, atunci când exercită alte funcții, în special de natură administrativă, această calificare nu îi poate fi recunoscută (Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 43 și jurisprudența citată).

38 În consecință, pentru a stabili dacă un organism național căruia i-au fost conferite prin lege funcții de natură diferită trebuie calificat drept „instanță” în sensul articolului 267 TFUE, este necesar să se verifice care este natura specifică a funcțiilor pe care le exercită în contextul normativ specific în care este chemat să sesizeze Curtea (Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 44 și jurisprudența citată).

39 Curtea a precizat de asemenea că această verificare prezintă o importanță deosebită în prezența unor autorități administrative a căror independență este o consecință directă a cerințelor ce decurg din dreptul Uniunii care le conferă competențe de control sectorial și de supraveghere a piețelor. Deși aceste autorități pot îndeplini criteriile enumerate la punctul 35 din prezenta hotărâre, activitatea de control sectorial și de supraveghere a piețelor este în esență de natură administrativă, întrucât implică exercitarea unor competențe care sunt diferite de cele atribuite instanțelor (Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 45).

40 Astfel, chiar dacă originea sa legală, caracterul său permanent, natura contradictorie a procedurii sale, aplicarea de către acesta a normelor de drept și independența sa nu ridică îndoieli, un organism național nu poate sesiza Curtea cu titlu preliminar decât dacă, în cadrul cauzei aflate pe rolul său, exercită funcții de natură jurisdicțională (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 46).

41 În plus, constituie indicii că organismul în cauză nu exercită funcții jurisdicționale, ci administrative, prerogativa de a iniția proceduri din oficiu, precum și cea de a aplica, tot din oficiu, sancțiuni în materiile care sunt de competența sa (Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 48).

42 În vederea aprecierii naturii funcțiilor unui organism, trebuie de asemenea să se ia în considerare rolul și locul acestuia în ordinea juridică națională. Astfel, trebuie să fie calificată drept „administrativă” activitatea organismelor care nu au ca misiune controlarea legalității unei

decizii, ci adoptarea unei poziții pentru prima dată cu privire la obiecțiuni și ale căror decizii pot face obiectul unei căi de atac jurisdicționale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctele 50 și 51, precum și jurisprudența citată).

43 Curtea a amintit de asemenea că noțiunea de „instanță”, în sensul articolului 267 TFUE, nu poate, prin însăși esența sa, să desemneze decât o autoritate care are calitatea de terț în raport cu cea care a adoptat decizia ce face obiectul acțiunii (Hotărârea din 3 mai 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punctul 52 și jurisprudența citată).

44 În sfârșit, Curtea a considerat că o decizie este similară unei decizii de tip administrativ dacă nu poate să prezinte atributele unei decizii judiciare, în special autoritatea de lucru judecat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 2020, Anesco și alții, C-462/19, EU:C:2020:715, punctul 48, precum și jurisprudența citată).

45 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se examineze, în speță, natura și funcția H3C în sistemul de supraveghere publică a auditorilor statutari, prevăzut de Directiva 2006/43.

46 În această privință, este necesar să se arate că articolul 32 alineatul (1) din această directivă obligă statele membre să organizeze un sistem eficace de supraveghere publică a auditorilor statutari și a firmelor de audit și să desemneze o autoritate competentă responsabilă cu această supraveghere.

47 În conformitate cu articolul 32 alineatul (4) din directiva menționată, această autoritate deține responsabilitatea finală pentru supravegherea autorizării și înregistrării auditorilor statutari și a firmelor de audit, a adoptării de standarde privind etica profesională și controlul intern de calitate, în cazul firmelor de audit, al activității de audit, a formării continue, a sistemelor de asigurare a calității și a sistemelor de investigare și disciplinare administrative.

48 Supravegherea publică este exercitată de autoritățile competente ale statelor membre definite la articolul 2 punctul 10 din Directiva 2006/43 ca fiind autoritățile sau organismele desemnate prin lege, responsabile de reglementarea și/sau supravegherea auditorilor statutari și a firmelor de audit.

49 În plus, este necesar să se arate că, în temeiul articolului 30 alineatul (1) din această directivă, statele membre se asigură că există sisteme eficace de investigații și sancțiuni pentru a detecta, corecta și preveni efectuarea necorespunzătoare a auditului statutar și că, în temeiul articolului 30a alineatul (1) din directiva menționată, statele membre asigură autorităților competente capacitatea de a adopta și/sau de a impune cel puțin măsurile și sancțiunile administrative enumerate în aceasta.

50 Având în vedere competențele de supraveghere și de sancționare care îi revin în temeiul dreptului Uniunii, o autoritate competentă desemnată de un stat membru în temeiul, printre altele, al articolului 32 alineatul (1) din Directiva 2006/43 exercită, în principiu, funcții cu caracter administrativ.

51 Cu toate acestea, în pofida caracterului administrativ pe care îl au, în principiu, funcțiile unei asemenea autorități, trebuie să se determine, așa cum reiese din jurisprudența expusă la punctul 38 din prezenta hotărâre, dacă aceasta trebuie considerată, în contextul specific al funcțiilor pe care le exercită în cadrul cauzei principale, ca fiind „instanță” în sensul articolului 267 TFUE.

52 În această privință, mai întâi, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 42 din concluzii, H3C are posibilitatea de a se pronunța din oficiu. Reiese de altfel din decizia de trimitere că, în cauza principală, procedura disciplinară a fost declanșată fără ca H3C să fi fost sesizat în prealabil cu o plângere.

53 În continuare, trebuie arătat că, după cum reiese din articolul L. 824-14 din Codul comercial, decizia de sancționare în cadrul unei proceduri disciplinare precum cea în discuție în litigiul principal poate face obiectul unei acțiuni în justiție în fața Conseil d'État (Consiliul de Stat).

54 În această privință, este necesar să se observe că, atunci când se exercită o asemenea acțiune, H3C are calitatea de pârât. Or, o atare participare a H3C la o procedură a unei căi de atac, care pune în discuție propria decizie, constituie un indiciu că, atunci când o adoptă, H3C nu are calitatea de terț în sensul amintit la punctul 43 din prezenta hotărâre.

55 În sfârșit, așa cum a subliniat guvernul francez în observațiile sale scrise, Conseil d'État (Consiliul de Stat) se pronunță, în primă și ultimă instanță, cu privire la căile de atac pe fond împotriva unei asemenea decizii de sancționare, în conformitate cu articolul L. 311-4 din Codul de procedură administrativă și cu articolul L. 824-14 din Codul comercial. Din informațiile de care dispune Curtea reiese că, în dreptul francez, această împrejurare implică faptul că această decizie de sancționare nu este considerată ca având autoritate de lucru judecat.

56 Desigur, după cum a susținut MO, Curtea este sesizată, în cadrul prezentei trimiteri preliminare, de un complet specific al H3C, și anume completul său restrâns. În această privință, MO susține în esență că trebuie să se disocieze acțiunea acestuia din urmă de cea a H3C în ceea ce privește atât inițiativa cercetării disciplinare, cât și calitatea acestui complet restrâns în fața Conseil d'État (Consiliul de Stat) în cadrul acțiunilor deduse judecății acestuia.

57 Cu toate acestea, după cum a arătat domnul avocat general în esență la punctul 43 din concluzii, H3C trebuie considerat în cadrul procedurilor care au condus la prezenta cerere de decizie preliminară ca fiind o autoritate de supraveghere privită în ansamblu, chiar dacă ea ar acționa prin intermediul a diferite unități ale structurii sale organizatorice.

58 Astfel, trebuie să se observe în această privință că Directiva 2006/43 nu face referire decât la „autoritățile competente", fără a stabili o distincție între aceste autorități și diferitele lor componente. Prin urmare, împrejurarea că, în definirea modalităților de organizare a unei atari autorități, un stat membru a decis să instituie o procedură internă care implică intervenția succesivă a mai multe componente ale acestei autorități, în vederea separării funcțiilor de cercetare și de investigare de cea a impunerii sancțiunii, nu poate conduce la concluzia că decizia adoptată de autoritatea menționată la capătul acestei proceduri interne este lipsită de caracter administrativ.

59 Mai precis, nu se poate deduce de aici că organizarea internă a H3C permite să se considere că completul restrâns al acestuia are calitatea de „terț" în raport cu H3C însuși, în sensul amintit la punctul 43 din prezenta hotărâre.

60 Pe de altă parte, după cum a arătat guvernul francez în observațiile sale scrise, din dreptul național aplicabil reiese că articolul L. 824-13 din Codul comercial se referă în mod explicit la decizia completului restrâns al H3C în materie disciplinară ca reprezentând o „decizie a [H3C]", iar nu ca o decizie a acestui complet.

61 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se constate că, în contextul normativ specific în care este chemat să sesizeze Curtea, completul restrâns al H3C nu exercită funcții de natură jurisdicțională, ci administrativă. Prin urmare, el nu poate fi considerat ca fiind o „instanță” în sensul articolului 267 TFUE, motiv pentru care cererea de decizie preliminară pe care a formulat-o este inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

62 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la organismul de trimitere, este de competența acestuia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Cererea de decizie preliminară formulată de formation restreinte du Haut Conseil du commissariat aux comptes (completul restrâns al Înaltului Consiliu pentru Audit Statutar, Franța) prin decizia din 25 mai 2023 este inadmisibilă.

Semnături